

พว. จุฬาทพร ประสงค์ นำเสนอที่มาและความสำคัญในการจัดทำ SiCTT Pressure Ulcer Prevention เนื่องจากการจัดการแผลกดทับในโรงพยาบาลเป็นปัญหาที่บุคลากรทางการแพทย์ให้ความสำคัญ และมีการจัดการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโรงพยาบาลศิริราช ให้ความสำคัญและกำหนดเป็นจุดเน้นของโรงพยาบาล มีการทำวิจัยเกี่ยวกับวิธีการลดแผลกดทับ และกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติ แต่การนำแนวทางการปฏิบัติดังกล่าวลงสู่การปฏิบัติยังไม่เป็นแนวทางเดียวกัน มีความแตกต่างกันในแต่ละหอผู้ป่วย ถึงแม้โรงพยาบาลจะให้ความสำคัญ และมีแนวทางปฏิบัติดังกล่าว แต่ยังพบว่าอัตราการเกิดแผลกดทับยังคงที่ตลอด ไม่สามารถทำให้อัตราการเกิดแผลกดทับลดลงได้ จึงมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างหอผู้ป่วยที่มีอัตราการเกิดแผลกดทับสูงที่สุด เพื่อหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพ และมีความไวในการดักจับการเกิดแผลกดทับได้ดี จึงวิเคราะห์สาเหตุและโอกาสพัฒนาได้เป็นคำว่า CAT (Competency: Awareness: Tool) โดย บุคลากรมี Competency เพียงพอหรือไม่ มี Awareness หรือเปล่า และ Tool ที่ใช้เหมาะสมกับเราหรือยัง วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงของการเกิดแผลกดทับพบว่า 39% เกิดในผู้ป่วยที่อยู่นอนเตียงตลอดเวลา มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย รองลงมาคือกลุ่มที่ต้องใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยหายใจ เมื่อได้สาเหตุจึงเห็นโอกาสพัฒนา เพื่อหาเครื่องมือที่ดี และเหมาะสมกับบริบทของโรงพยาบาล เป็นสาเหตุนำมาสู่การทำ Siriraj Concurrent Trigger Tool

ภาพที่ 1 แผลกดทับบริเวณต่างๆของร่างกาย

ต่อมา **พว. ละมัย โมรา** นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการเพื่อทำ SiCTT เริ่มต้นจากการจัดตั้งทีมจากหอผู้ป่วยที่มีอัตราการเกิดแผลกดทับมากที่สุด และวิเคราะห์หาสาเหตุการเกิดแผลกดทับ และจัดทำแนวทางป้องกันการเกิดแผลกดทับ มีการปรับปรุงพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญอยู่หลายครั้ง จนปัจจุบันได้มีการทดลองใช้ในหอผู้ป่วยพบว่าอัตราการเกิดแผลกดทับลดลง พร้อมทั้งมีการเสนอเป็นนโยบายนำลงสู่การปฏิบัติทุกหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลศิริราช สำหรับขั้นตอนการเผยแพร่แนวทางป้องกันการเกิดแผลกดทับทั้งฝ่ายการพยาบาลฯ ดำเนินการโดยการจัดประชุมวิชาการ และ workshop พบว่าเมื่อลงปฏิบัติอัตราการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยมีแนวโน้มลดลง ประเด็นเรื่องแรงต่อต้านในการปฏิบัติระยะแรกสามารถพบได้ แต่**ทางทีมใช้วิธีการเริ่มจากน้อยไป**

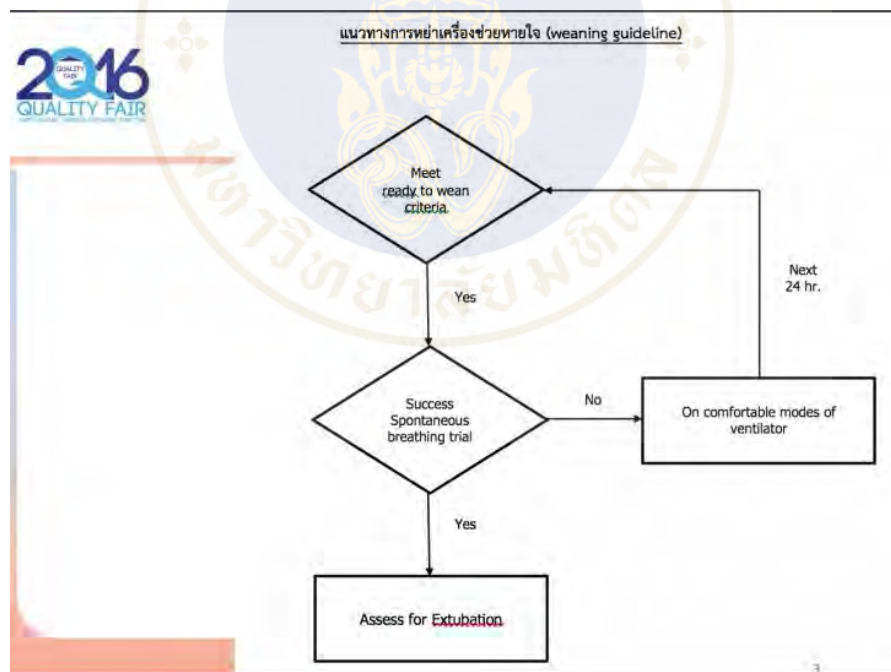
หามา โดยขอความร่วมมือให้พยาบาลที่มีอายุน้อยปฏิบัติก่อน จนค่อยๆเปลี่ยนพฤติกรรมให้พยาบาลท่านอื่นๆ เห็นผลลัพธ์ที่ดีและให้ความร่วมมือ ใช้วิธีการในการอธิบาย และให้ความช่วยเหลือกับบุคลากรที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางได้ ทำให้ประสบความสำเร็จในการเผยแพร่แนวทางดังกล่าว และเกิดความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าวมาก

พว. จุฬารพร ประสงค์ นำเสนอวีดีโอคลิปจากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่ใช้แนวปฏิบัติดังกล่าว ว่ามีความเหมาะสมหรือยุ่งยากอย่างไร พบว่าพยาบาลประจำหอผู้ป่วยเห็นความจำเป็นของแนวปฏิบัติเนื่องจากแนวปฏิบัติมี Risk factors ชัดเจน และเห็นแนวทางการแก้ไขได้ทันที นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ช่วยพยาบาลเกิดความตระหนักในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น เห็นได้จากผู้ช่วยพยาบาลมีการประเมินผิวหนังผู้ป่วยทุกครั้งที่ทำวามสะอาดร่างกาย หากเกิดสีที่ผิดปกติ จะแจ้งกับพยาบาลทันที และมีการสอบถามลักษณะและจำนวนแผลกดทับก่อนรับผู้ป่วยเข้านอนในหอผู้ป่วย เพื่อจัดเตรียมที่นอนลมสำหรับผู้ป่วยที่มีความจำเป็น สำหรับพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤติ มองว่าแนวปฏิบัติถึงแม้เป็นการเพิ่มภาระในการทำงาน แต่เป็นการเพิ่มภาระในทางที่ดี เนื่องจากแนวปฏิบัติทำให้ง่ายต่อการให้การพยาบาลผู้ป่วย และเป็นประโยชน์ต่อพยาบาลน้องใหม่ ทำให้ทราบขั้นตอนที่ถูกต้องในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น

ต่อมาผู้ดำเนินการอภิปราย แนะนำการทำ SiCTT อีกเรื่องหนึ่ง คือแนวทางการป้องกันการเกิด Ventilator Associated Pneumonia (VAP) โดย **อ. นพ. สุสันต์ อาศนะเสน** นำเสนออัตราการเกิดการติดเชื้อในประเทศที่พัฒนาแล้วพบว่าอัตราการติดเชื้อมีประมาณ 1% ในขณะที่ประเทศไทยอัตราการติดเชื้อมากกว่าประเทศที่พัฒนาประมาณ 10 เท่า ถ้าเปรียบเทียบในประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกัน อาจเป็นตัวเลขที่ดีกว่าประเทศอื่นๆ แต่ถ้าหากต้องการพัฒนาวงการแพทย์ต้องมีการพัฒนาระบบให้ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ดังนั้นสิ่งที่ดีที่สุด คือ **การป้องกันการติดเชื้อตั้งแต่แรก**

ลำดับต่อมา **รศ. พญ. อรุณา ชัยวัฒน์** นำเสนอการพัฒนาการพัฒนานโยบายการป้องกันการเกิด VAP ในผู้ป่วยใส่เครื่องช่วยหายใจ เกิดจากบุคลากรทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของปัญหาการเกิด VAP ว่าทำอย่างไรอัตราการเกิด VAP ก็ไม่สามารถลดลงได้ จึงต้องการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกหน่วย ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์แพทย์หลายภาควิชา พยาบาลหน่วยโรคติดเชื้อ เป็นต้น เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางดังกล่าว ถ้ามว่าการทำแนวปฏิบัติจะเป็นการเพิ่มภาระไหม เราต้องเปลี่ยนแนวความคิดใหม่ว่าเป็นการจัดการอย่างเป็นระบบระเบียบมากกว่า ต้องยอมรับว่าเราไม่ได้อยู่ในจุดที่ดีที่สุด เราสามารถทำให้ดีกว่านี้ได้ ต่อมาวิทยากรนำเสนอแนวทางการหยาเครื่องช่วยหายใจว่าประกอบด้วย การประเมินความพร้อมในการหยาเครื่องช่วยหายใจ การทดสอบการหายใจเอง และการถอดท่อช่วยหายใจ โดยพยายามเขียนให้กว้างและง่าย เพราะจุดสำคัญที่แท้จริงคือ แพทย์คิดจะ wean ส่วนวิธีการเป็นรายละเอียดและเทคนิคแต่ละบุคคล

ต่อมา **พว. วิมลลักษณ์ ชัยศักดิ์ชาติ** นำเสนออัตราการติดเชื้อจากผู้ป่วยใส่ท่อช่วยหายใจว่ายังคงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แรกเริ่มมีการปรึกษาหารือในกลุ่มเล็กๆ ในฝ่ายการพยาบาล เพื่อหาวิธีการในการลดอัตราการเกิดการติดเชื้อ และขยายผลขอความร่วมมือจากภาควิชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยพัฒนาในส่วนของ การหยาเครื่องช่วยหายใจ WHAP-C bundle ซึ่งเป็นแนวทางที่พยาบาลใช้ในการดูแลผู้ป่วย ทางทีมตั้งเป้าหมายของการลดอัตราการเกิด VAP ให้น้อยกว่า 3 ครั้งต่อ 1,000 Ventilator/days ขณะนี้การพัฒนาแนวทางอยู่ระหว่างการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และขั้นตอนในการทดลองใช้ในโรงพยาบาลต่อไป สำหรับแนวทางปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น **อาจไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดที่อยู่ในตำรา แต่เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับบริบทของโรงพยาบาลศิริราช** เพราะขั้นตอนในตำราบางอย่างถึงแม้เป็นสิ่งที่ดีที่สุด แต่เมื่อไม่เหมาะสมกับบริบทของโรงพยาบาล ก็เป็นการยากในการปฏิบัติให้เกิดขึ้นได้ **เพราะฉะนั้นหากต้องการการปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ต้องมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงพยาบาลแต่ละแห่งด้วย**

ภาพที่ 2 แนวทางการหยาเครื่องช่วยหายใจ

วิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

รายชื่อวิทยากร (จากซ้ายไปขวา)

1. พว. ละมัย โมรา	พยาบาลประจำหอผู้ป่วยอัมพฤกษ์ 10 ได้
งานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์
2. พว. จุฬารพร ประสงค์	ผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง ผู้ชำนาญการพิเศษ
คลินิกออสโตมีและแผล งานพัฒนาคุณภาพการพยาบาล
3. พว. ศิริพรรณ ชาญสุกิจเมธี	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
4. ศ.พญ. ดวงมณี เลหาประสิทธิ์พร	รองคณบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
5. พว. วิมลลักษณ์ ชัยศักดิ์ชาติ	หัวหน้าหอผู้ป่วย ICU อุบัติเหตุ
งานการพยาบาลศัลยศาสตร์และศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์
6. รศ. พญ. อรุณา ชัยวัฒน์	อาจารย์ประจำภาควิชาวิสัญญีวิทยา
7. อ. นพ. สุสันต์ อาสนะเสน	อาจารย์ประจำภาควิชาอายุรศาสตร์

Siriraj KM

Link - Share - Learn

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
 ตึกอำนวยการ ชั้น 1 เลขที่ 2 ถนนวิภาวดี แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
 โทร. 0 2419 9009, 0 2419 9750
 Email : sidkm@mahidol.ac.th, sirirajkm@gmail.com
 Website : www.si.mahidol.ac.th/km
 Facebook : http://www.facebook.com/sirirajkm